Vurdering av fremtidsutsikter

Ukom

ÅRSRAPPORT 2023

Vurdering av fremtidsutsikter

Publisert 20. mars 2024

ISBN 978-82-8465-036-4

I internasjonale sammenligninger scorer Norge høyt på pasientsikkerhet, og vi er et forbilde for andre land. Gjennom etableringen av Ukom har vi befestet vår rolle som en internasjonal spydspiss. Vi er likevel ikke i mål og arbeidet med å bygge kvalitet og pasientsikkerhet er et vedvarende arbeid.

Læring må finne sted både lokalt og nasjonalt. Skal vi fortsatt være i forkant i pasientsikkerhetsarbeidet, må vi søke dybdekunnskap både om det som går godt og det som går galt. Metodisk solide årsaksgranskninger er en av de viktige virkemidlene som kan heve pasientsikkerheten. Økt kompetanse på granskings- og forbedringsmetodikk lokalt i tjenesten og etablering av en stabil struktur for lokale granskninger etter alvorlige uønskede hendelser, vil være et viktig grep. Dette er også noe som «varselsutvalget» peker på.

Samtidig mener vi at Ukoms arbeid gjennom de første fire årene i drift, har vist at det er nødvendig med målrettede årsaksgranskninger også på nasjonalt nivå dersom pasientsikkerheten skal stadig bedres. Ukom har bygget opp et sikkerhetsfaglig miljø med dybde-, bredde- og erfaringskompetanse som er unik, både nasjonalt og internasjonalt. Vi erfarer at vårt arbeid kan avdekke årsakssammenhenger og faktorer i de nasjonale rammebetingelsene, som utgjør selve fundamentet for en trygg helse- og omsorgstjeneste. Et godt nasjonalt sikkerhetsarbeid bidrar til å redde liv og forebygge skader. Ukom som en nasjonal sikkerhetsfaglig overbygning, bidrar også til videreutvikling av gode metoder for sanksjonsfrie undersøkelser i helse- og omsorgstjenesten, noe som understøtter pasientsikkerhetsarbeid lokalt og læring på tvers nasjonalt.

Fra vårt nasjonale utsiktspunkt må vi forstå de overordnede trendene i helse og omsorgstjenesten og den innvirkning disse kan ha på sikkerheten rundt den enkelte pasient. Følgende trender gjør seg gjeldende i helse- og omsorgstjenesten for tiden:

- Fra paternalisme til autonomi

- Fra behovsstyrt til rettighetsstyrt
- Fra familieretting til individretting
- Fra generalistkompetanse til superspesialisering
- Fra innleggelser til poliklinikk
- Fra oppsøkende tjenester til bestiller-modeller
- Fra variasjon til standardisering
- Fra analoge til digitale tjenester
- Fra rutinekontroller til selvmonitorering
- Fra fysisk frammøte til virtuelle tjenester
- Fra menneskebaserte til KI-baserte beslutninger

Vi følger med på utviklingen nasjonalt og internasjonalt med vårt blikk på pasientsikkerhet. Det er viktig at vi har oppdatert innsikt i strukturer i helse- og omsorgstjenesten.

Ved inngangen til 2024 har Ukom flere nye viktige undersøkelser på gang. Målet er å bidra med en dypere forståelse for hvordan de overordnede trendene kan styres for å bygge trygghet i møtet mellom pasienten og en kompleks helse og omsorgstjeneste. I de to første rapportene vil pasientsikkerhetsutfordringer knyttet til den akuttmedisinske kjeden være et viktig tema, og disse rapportene vil dermed også tjene som innspill til regjeringens arbeid med en stortingsmelding om akuttmedisinske tjenester.

Følgende rapporter er planlagt publisert i 2024:

- Gjentatte henvendelser til legevakt
- «Ingen kan hjelpe meg». Hvorfor ble Malin nødetatenes ansvar?
- Helse- og omsorgstjenester til eldre
- Seksuelle overgrep i helse- og omsorgstjenesten
- Helsehjelp til brukere av LAR
- Pasientsikkerhet for personer med alvorlig utviklingshemming
- Oppfølgingsrapport om involvering av pårørende
- Oppfølgingsrapport etter rapport om meldekultur og pasientsikkerhet

Trolig skal det i 2024 også fattes politiske beslutninger i kjølvannet av “varselsutvalgets” rapport om hvordan arbeidet med å lære av alvorlige uønskede hendelser skal rigges for å møte behovene framover. Det blir en spennende prosess som også vil påvirke arbeidet i Ukom. Inntil annet er besluttet, bygger vi videre på vårt arbeid innenfor de rammene vi har, under mottoet:

Keep up the good work!

Statens undersøkelseskommisjon
for helse-og omsorgstjenesten

Postboks 225 Skøyen
0213 Oslo
E-post: post@ukom.no
Org nr: 921018924